

Zápis z 2. jednání řídicí skupiny KPSS Klatovy

Termín jednání: **16. 10. 2013**
Místo jednání: **jednací místnost (kancelář č. 41) v budově Městského úřadu Klatovy, náměstí Míru 66**
Účastníci jednání: **viz prezenční listina**

Program jednání:

1. Představení výstupů z mapování aktuální sociální situace na Klatovsku
2. Plán aktivit na nejbližší období (1. veřejné setkání, pracovní skupiny)
3. Různé

Obsah a závěry jednání:

1. Představení výstupů z mapování aktuální sociální situace na Klatovsku

Jednání ŘS zahájila metodička kpss na Klatovsku paní T. Eberlová. V období od června do září 2013 proběhlo mapování stávající sociálních situace.

Informace byly získány:

- a) prostřednictvím dotazníkového šetření, přičemž dotazníky byly zaslány obcím (17 z 26 obcí vyplnilo), poskytovatelům sociálních služeb (10 z 11 poskytovatelů vyplnilo) a organizacím poskytující návazné služby (9 ze 14 organizací vyplnilo) na území ORP Klatovy, byl také veden 1 rozhovor se zástupcem jedné z obcí
- b) dalším zdrojem byla statistická data, webové stránky, výroční zprávy a Registr poskytovatelů soc. služeb
- c) jako velmi přínosné byly hodnoceny osobní rozhovory s poskytovateli soc. služeb (celkem 7), s organizacemi poskytujícími návazné služby (celkem 4), pracovníky soc. odboru na MěÚ Klatovy (celkem 1) a s matkami pečujícími o zdravotně postižené děti

Výstupy těchto šetření jsou 3 analýzy, které je možno **připomínkovat do 31. 1. 2014** (dostupnost analýz pro veřejnost bude zajištěna prostřednictvím webových stránek města Klatovy - odkaz na Městský úřad Klatovy, 2. etapa komunitního plánování):

1. Sociálně demografická analýza obcí ORP Klatovy

- ještě před vlastním představením SDA p. Eberlová upozornila na chybu, kdy byly zpracovány údaje z 29 obcí, přičemž do sledovaného území v rámci 2. etapy kpss patří jen 26 obcí. Obce Běhařov, Černíkov a Dlažov se zapojily do komunitního plánování soc. služeb na Kdyňsku. Je tedy nutné příslušné údaje opravit. Stejně jako v případě Dobrovolného svazku obcí Úhlava a Mikroregionu Běleč se bude v rámci 2. etapy kpss na Klatovsku pracovat i s komunitními plány všech těchto území. V případě řešení podobných problémů by bylo přínosem se spojit a řešit problémy společně.
- kromě statistických údajů analýza ukazuje, že na Klatovsku dochází od roku 2009 k celkovému úbytku obyvatelstva (přirozený úbytek, stěhování)

- předpokládá se také během následujících 20ti let postupné stárnutí populace, což kopíruje celorepublikový trend
- nezaměstnanost v oblasti Klatovska za rok 2011 činila 8,1 %, což je mírně nižší hodnota než celorepubliková míra nezaměstnanosti ve stejném roce (8,6 %). V této souvislosti bylo připomenuto, že novější údaje o podílu nezaměstnanosti za červenec roku 2013 (5,9 %) jsou vypočítány pomocí nové metodiky, tudíž dochází k optickému snížení hodnot. Je tedy nutné doplnit komentář do SDA.“
- v rámci kapitoly „Děti, mládež a rodiny s dětmi“ zazněla připomínka k organizaci LATUS Centrum pro dítě a rodinu (zaměřený na péči v dlouhodobé i přechodné formě), která zde není uvedena jako organizace poskytující návazné služby a která by měla být do výčtu doplněna
- dále byly krátce představeny údaje pro oblasti „Senioři a osoby se zdravotním postižením“ a „Ostatní osoby ohrožené sociálním vyloučením“. Za město Klatovy jsou uvedené údaje neúplné, tudíž dochází vzhledem k velikosti obce ke zkreslení. Ze strany OSVZ byla přislíbena snaha údaje doplnit.
- ve všech kapitolách je třeba uvést správnou zkratku Městského ústavu sociálních služeb Klatovy: MěÚSS Klatovy
- p. Bílá upozornila na nepřesný údaj v SDA (a s tím propojené analýzy zdrojů: Údaj o počtu bytů ve vlastnictví obcí je u obce Bolešiny nulový. Ze zkušenosti ví, že není přesné, obec obecní byty vlastní - nutné prověřit.

2. Analýza zdrojů systému sociálních služeb na území ORP Klatovy

3. Analýza sociálních služeb a služeb návazných poskytovaných na území ORP Klatovy

- nejvíce neuspokojených zájemců evidují domovy pro seniory, dále pak azylové domy a domovy pro osoby se zdravotním postižením: údaje o neuspokojených zájemcích o pobytové služby péče mohou být zavádějící, protože pořadníky obsahují i budoucí uživatele, kteří podali žádost preventivně, do budoucna
- z uvedených zákonem definovaných sociálních služeb na území Klatovska, které v oblasti nejsou poskytovány, by měly být vyjmuty průvodcovské a předčitatelské služby, neboť je v Klatovech zajišťují dobrovolníci (připom. OSVZ – v případě, že budou klienty požadovány, patří mezi služby, které je schopen poskytovat MěÚSS)
- sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních, které jsou v SDA zařazeny rovněž mezi neposkytované služby na Klatovsku, jsou však částečně naplněné formou sociálních lůžek, které jsou v nemocnici k dispozici

V rámci mapování aktuální sociální situace vznikly další 2 výstupy - hlavním zdrojem informací byly nestrukturované rozhovory s vybranými poskytovateli sociálních služeb, organizacemi poskytujícími návazné služby a pracovníky OSVZ MěÚ Klatovy. Dalším zdrojem byly opět dotazníky vyplněné organizacemi poskytující návazné služby a představiteli obcí.

1. Problémy a potřeby v oblasti poskytování sociálních a návazných služeb na území ORP Klatovy

2. Potřeby rodičů zdravotně postižených dětí z pohledu pečujících matek na území ORP Klatovy

Pro potřeby jednání byl předložen shrnující podkladový dokument „**Shrnutí podnětů pro rozvoj sociálních a návazných služeb na Klatovsku**“, jehož smyslem je poskytnout přehledně strukturovaný výčet podnětů a možností na zlepšení stávajícího systému sociálních a návazných služeb. Níže je toto shrnutí uvedeno - tučný podtržený text zachycuje připomínky, které zazněly během jednání ŘS.

Plné verze budou spolu s dalšími analýzami k dispozici ke stažení na webových stránkách MěÚ Klatovy.

DĚTI, MLÁDEŽ A RODINY S DĚTI

SLUŽBY PRO RODINY A PRO DĚTI

- přetížení speciálních pedagogických center (řeší klienty se závažnějšími problémy)
- nedostatek odborných pracovníků typu dětského psychiatra a psychologa, etopeda, psychoterapeuta
- chybí mediace (např. při dlouhodobých sporech o děti)
- absence navazujících služeb na služby pedagogicko psychologické poradny – služby pro rodiny s dětmi s různými poruchami učení (autistické děti, různé rozvojové programy)
- nedostatečná kapacita školek: **Pan místostarosta JUDr. Štandl doplnil potřebu jeslí, která platí obecně pro všechny rodiny s dětmi. Průzkum se však cíleně nezabývá „většinou” společností, tudíž tato potřeba nezazněla. Paní Křivohlavá v této souvislosti zmínila soukromé zařízení ŠKOLIČKA (Sluníčko) Klatovy, které jesle nahrazuje.**
- chybí mateřské centrum
- nedostatečné zajištění volnočasových aktivit pro rodiny (potřeba modernizace koupaliště, omezené hodiny pro veřejnost na zimním stadionu, chybí otevřené hřiště, např. pro míčové hry pro veřejnost, pro mládež, chybí např. koš na basketbal): **požadavek na mobilní WC na dětských hřištích v Klatovech**

SLUŽBY PRO DĚTI ZE SOC. VYLOUČENÝCH LOKALIT ČI SOCIÁLNĚ SLABÝCH RODIN

- nedostatečná kapacita sanačních služeb pro rodiny, časová omezenost poskytování služeb (jedná se o rodiny, které by potřebovaly doprovod neustále), nemožnost sanace v rodinách se závislostí, psychiatr. onemocněním, agresivitou
- potřeba většího zajištění psychologických, terapeutických (individuální nebo skupinová nebo systematická terapie pro celý rodinný systém) a psychiatrických služeb pro rodiny v sociálně nepříznivých situacích
- neexistence zařízení (školička, malá školka) pro děti ze sociálně vyloučených lokalit nebo sociálně chudších rodin v předškolním věku: **Zde ředitelka MěÚSS Klatovy p. Kleinerová doplňuje, že takové zařízení zatím provozují v azylovém domě. Dodává však, že pokud děti navštěvují speciální a ne běžné předškolní zařízení, může docházet k dalšímu vyloučení ze společnosti. Integrace je důležitá jak pro děti z běžných fungujících rodin, ale i pro děti z vyloučených rodin (vzájemné poznání obou prostředí).**
- neexistence sociálního centra pro práci s dětmi nižšího školního věku z vyloučených lokalit a pro práci s pubescentní mládeží
- absence nízkoprahového centra pro předškolní děti: **Současná nízkoprahová zařízení jsou pro větší děti, zákonná povinnost absolvovat poslední rok předškolního vzdělávání byla zrušena.**

SPOLUPRÁCE SE ŠKOLAMI, PREVENCE NA ŠKOLÁCH

- absence „vlastního“ metodika prevence pro Klatovy
- absence časových a finančních možností na hlubší kontakt a spolupráci se školou při řešení problémů dětí, na setkávání s výchovnými poradci, nemožnost poskytnout učitelům dlouhodobější spolupráci
- chybí zajištění právních služeb pro školy

OSTATNÍ

- personální problémy – nedostatek pracovníků OSPOD (**počet je daný přidělenými finančními prostředky, v současné době absence min.5 pracovníků dle Standardů kvality OSPOD-ze strany MěÚ budou pro navýšení pracovníků vzneseny požadavky na navýšení poskytovaných fin.prostředků**), vzrůstající náročnost případů, snížená bezpečnost při šetřeních (v některých případech je při šetření nutná asistence policie)
- nedostatečná návaznost služeb, chybí kontinuita, komplexnost řešení
- dobrovolnictví - chybí dobrovolníci pro doučování dětí v rodinách, komplikovaný a zdoluhavý systém získávání dobrovolníků (t.č. poskytuje doučování organizace Člověk v tísni, ale není dostatek dobrovolníků z řad studentů)

LÉKAŘI, LÉKAŘSKÁ PÉČE, ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNY

- *problematický přístup lékařů k předepisování domácí ošetrovatelské péče (neinformovanost, neochota):*
p. Kleinerová, p. Bílá: lékaři dostávají dostatečné informace, spolupráce s nimi je dobrá.
- *tlak ze strany zdravotních pojišťoven na lékaře, aby nepředepisovali podávání léků, inkontinentních pomůcek*
- *pojišťovny by měly přihlídnout k tomu, že lékař pečuje o seniory – o staré a nemocné lidi, kteří potřebují více péče*
- *zajištění specializované lékařské péče přímo v Plánici*
- *chybějící rehabilitace v LDN*
- *chybí zdravotní rehabilitace, zdravotní cvičení pro zdravotně postižené děti*

CHYBĚJÍCÍ SLUŽBY, NEDOSTATEČNÁ KAPACITA A DALŠÍ TÝKAJÍCÍ SE SOC.SLUŽEB

- *dlouhodobější převis poptávky po domově pro seniory (cca 30 „skutečných“ žádostí o pobyt v jednom zařízení)*
- *chybějící odlehčovací služba (cca 10-15 lidí za rok se u jedné organizace po službě poptává – nejen při dovolené, ale např. i při zdravotních problémech pečujících osob), (v jiném zařízení je poptávka po službě 1-2 lidé za rok)*
- *v některých obcích chybí domy s pečovatelskou službou*
- *dostupnost služeb pro seniory v obcích je omezená*
- *bílá místa v pokrytí pečovatelskou službou – blízké okolí Klatov (Vrhavěč), Strážovsko, Běšiny*
- *chybějící zdravotnicko-pečovatelské služby (Bolešiny)*
- *chybějící dům s pečovatelskou službou (Plánice)*
- *chybějící domovy se zvláštním režimem - zařízení pro klienty s Alzheimerovou demencí*
- *absence hospicu v kapacitě cca 10 lůžek vyčleněných v rámci nemocnice*
- *chybějící sociálně terapeutické dílny pro zdravotně postižené*
- *chybějící chráněná dílna pro osoby s psychickým onemocněním (za účelem výroby a prodeje výrobků)*
- *absence služeb pro postižené děti ve věku od 7 do 17 let a jejich rodiče - osobní asistence, odlehčovací služba, stacionář, specializovaná zařízení, připravenost k integraci, nenávaznost stávajících služeb (raná péče – stacionář)*
- *potřeba rozšíření kapacity rané péče, zvýšení počtu odborných poradců, asistentů, rozšíření cílové skupiny rané péče o starší děti*
- *nedostatečná kapacita sociálních lůžek v LDN*
- *nízké hodinové sazby pro osobní asistenty*
- *problematické získávání osobních asistentů – nízké sazby, náročná práce*
- *neefektivní školení (povinné) osobních asistentů těžce zdravotně postižených osob (klienti naučí asistenty specifické péči, kterou potřebují)*

PŘÍSPĚVEK NA PÉČI

- *problematika zneužívání příspěvku na péči – rodina za příspěvek nezajistí pro rodinného příslušníka sociální službu a péči sama neposkytne*
- *problematický přístup samotných seniorů k příspěvku na péči a k samotné péči – senior pomoc od rodiny nechce a příspěvek jí sám dává (poskytování příspěvků – úřady práce)*

DOPRAVA, BARIÉRY

- *omezené dopravní spoje v okolí Plánicka (lidé dlouho čekají na spoj zpátky do obce)*
- *možnosti slevy na dopravu pro seniory*
- *potřeba řešení bariér s ohledem na potřeby nevidomých, např. problematika kruhových objezdů pro nevidomé*
- *podpora výstavby bezbariérových prostorů a úprava veřejného prostoru s ohledem na rodiny zdravotně postižených dětí*
- *zajištění dopravy důchodců k lékařům (Železná Ruda)*

INTEGRACE ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH DĚTÍ DO ŠKOL

- školy nejsou připravené na děti s větším zdravotním postižením
- nefunkční systém při integraci dětí do školských zařízení (např. školky potřebují pomoc a podporu v začátcích integrace)
- nedostatek asistentů pedagoga, nedostatečné financování asistentů pedagoga a speciálních pedagogů

Paní Bílá (MěÚ Plánice) připouští integraci, ale praxe ukazuje, že kvalita výuky pak může být horší v neprospěch dětí bez speciálních potřeb učení.

OSTATNÍ

- chybí větší podpora terénních sociálních služeb (pečovatelská služba) od státu
- chybějící prostor pro setkávání rodičů zdravotně postižených dětí
- stálý nedostatek volných míst v penzionu pro seniory po ukončení ústavní léčby při zhoršení jejich zdravotního stavu (Bezděkov)
- problém umístění, ubytování osamělých, přestárých občanů (Bolešiny)
- rozšíření úvazku pracovníka pro zajištění péče více občanům ve větším rozsahu (Železná Ruda)

OSTATNÍ OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM
--

UBYTOVNY, BYDLENÍ

- ubytovny v regionu jsou přeplněné
- nepřiměřená podpora bydlení na ubytovnách – není to kontrolovatelné
- vzhledem k provozování ubytoven v regionu sem přicházejí lidé v nepříznivých sociálních situacích z celé republiky
- potřeba legislativních změn – nájem v ubytovnách bude hrazen v případě, že v ubytovnách budou působit sociální služby, které budou s ubytovanými pracovat
- ubývá bytů na otevřeném trhu
- možnost oslovit podnikatele provozující ubytovny ze strany města a projednat s nimi možnost, aby zafinancovali poskytování sociální služby nájemníkům ve svých ubytovnách
- absence bydlení pro lidi v nepříznivých sociálních situacích – následné byty s nějakým částečným chráněním, sociální službou: **Situaci na Klatovsku zmapovala ve své studii organizace Člověk v tísni. Obecně je zde situace lepší oproti průměru.**
- chybí bydlení se sociálními službami pro matky s nižší inteligencí (s nižší schopností...), které chtějí o své děti pečovat
- nejsou bezbariérové pokoje v ubytovnách
- větší podpora státu sociálnímu bydlení

SOCIÁLNÍ SLUŽBY

- nedostatečná kapacita noclehárny přes zimní období
- nedostatečná kapacita azylového domu pro matky s dětmi v tísni
- chybí krizová lůžka pro okamžitou pomoc
- nevyužitá kapacita domu na půl cesty (nezájem o službu)

NÁVYKOVÉ LÁTKY

- absence sociálních služeb pro osoby ohrožené závislostí na návykových látkách
- zajištění likvidace použitých injekčních stříkaček (odvoz do spalovny)
- nedostatek čistých a sterilních stříkaček, není možná výměna
- problém s jinými látkami – rostliny, byliny, čaje, houby, různé druhy léků
- nadměrné užívání energy drinků (dětí prvních tříd)
- nedořešený problém s detoxikační péčí, nedostupnost pro sociálně slabší rodiny, geografická

vzdálenost, děti mladší 15 let nelze v rámci kraje nikam umístit

- neexistence služby pracující s rodiči i dětmi závislými na návyk. látkách, umožňující i opakované testování závislosti
- testování návykových látek – v laboratořích za úhradu, na kterou klienti nemají
- potřebnost odborného vzdělání v drogové problematice na školách, neprobíhají schůzky preventistů, primární prevence by se měla posunout do nižších ročníků
- laxní přístup škol k drogové problematice (neinformování rodičů písemně, nezvaní rodičů do školy, neuspořádání komise): **obava škol z negativní reklamy**

OSTATNÍ

- problematika koncentrace zařízení soc.prevence v jedné lokalitě (nemožnost samostatného života)
- potřebnost kontinuální práce s klienty
- negativní pohled ze strany veřejnosti na klienty zařízení soc.prevence
- potřeba zlepšení spolupráce se soudy v rámci resocializačního programu pro dospělé

PODNĚTY SPOLEČNÉ VÍCE CÍLOVÝM SKUPINÁM

DLUHOVÁ PROBLEMATIKA

- problematika energetických společností – neorientace klientů v podmínkách uzavření smluv
- překračování kapacity pracovníků sociálních služeb řešících dluhovou problematiku
- občané by uvítali zajištění služeb dluhové poradny (exekuce, insolvence) (Předslav)

PORADENSTVÍ, INFORMOVANOST

- je třeba větší informovanosti lékařů o sociálních a návazných službách a jejich větší iniciativa při kontaktu s pacienty, je potřebná větší spolupráce lékařů se soc.službami
- větší informovanost pediatrů a lékařů o zdravotním postižení dětí a předávání informací dál ze strany lékařů
- nedostatečná informovanost rodin o službě rané péče
- chybí komplexní poradenství pro rodiny se zdravotně postiženými dětmi
- je třeba zlepšit informovanost lidí s duševním onemocněním o jejich právech
- bylo by dobré distribuovat brožurku pro seniory na téma prevence před dluhy zpracovanou ve spolupráci s Magistrátem města Plzně i mimo Plzeň
- chybějící poradenství o dostupnosti sociálních služeb (Číhaň)
- potřeba poskytnutí ucelených informací o možnostech pomoci a o tom, kde je možné žádat (Mochtín)

Paní Křivohlavá z MěÚ Klatovy (OSVZ) nesouhlasí, že by nepředávali komplexní informace, bohužel klienti se informují v mnoha případech pozdě – viz např. dluhová situace....

SYSTÉM SOCIÁLNÍCH DÁVEK

- nepřehlednost systému dávek
- netransparentnost přidělování
- neexistence jednorázové okamžité dávky: **existují, ale vyplácení se posuzuje individuálně**

SPOLUPRÁCE

- obecně je postrádána větší spolupráce mezi jednotlivými organizacemi - státními i nestátními
- chybí spolupráce organizací, institucí při řešení problémů u jednoho klienta
- je vnímána rivalita mezi organizacemi
- je vnímána potřeba nastavit do budoucna pravidla pro spolupráci mezi organizacemi (v případě, kdy klienti přecházejí od jedné služby ke druhé či využívají více služeb)
- větší spolupráce s odborníky na téma duševní onemocnění v rámci činnosti sdružení
- informovanost a spolupráce dětských a odborných lékařů se sociálním odborem

FINANCE

- *malá finanční spoluúčast obcí a měst na poskytování sociálních služeb v regionu*
- *samosprávy se na financování služeb nepodílejí vůbec nebo pouze minimální měrou (závislost na Kraji, MPSV, ESF)*
- *chybějící finanční podpora (Zborovy)*
- *finanční spoluúčast státu či města rodičům na podporu využití sociálních služeb*

ZAMĚSTNANOST:

- *neexistující alternativa pro nezaměstnané matky*
- *chybí pracovní místa pro maminky s dětmi, neexistence sdílených úvazků*
- *nedostatek pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením, pro lidi s částečným invalidním důchodem*
- *chybí podpora návratu matek zdravotně postižených dětí na pracovní trh (dotované pozice, zkrácené úvazky)*

2. Plán aktivit na nejbližší období (1. veřejné setkání, pracovní skupiny)

Shrnující podkladový dokument bude použit také při plánovaném veřejném setkání a následně v pracovních skupinách.

Budou sestaveny 3 pracovní skupiny:

- a) Děti, mládež a rodiny s dětmi**
- b) Senioři, osoby se zdravotních postižením**
- c) Ostatní osoby ohrožené sociálním vyloučením**

Členové řídící skupiny také odsouhlasili vznik doplňkové **pracovní skupiny řešící problematiku ubytoven a bydlení** v reakci na aktuální problematiku provozování ubytoven a dalšího bydlení pro osoby ohrožené sociálních vyloučením, kdy jsou zneužívány příspěvky na bydlení ve prospěch provozovatelů ubytoven (nedostatečná legislativa), apod.

Do pracovních skupin se budou moci zájem zapisovat již na veřejném setkání, které se bude konat 22. 10. 2013 v Dominikánském klášteře v Klatovech. Veřejnost bude o možnosti zapojit se do pracovních skupin informována prostřednictvím tisku.

3. Různé

Paní Ing. Schmidová přestala působit na MěÚ Klatovy v oblasti komunitního plánování, nebude již tedy aktivní jako členka řídící skupiny. Na její místo byl navržen zástupce Člověka v tísní. Ostatní členové řídící skupiny s návrhem souhlasí.

Starosta obce Vrhavěč p. Toušek navrhuje kontaktovat mikroregiony sdružující obce zapojené do 2. etapy kpss na Klatovsku. Představením projektu na jednání mikroregionů je možné podpořit spolupráci jednotlivých obcí při komunitním plánování sociálních služeb. 24.10. se koná jednání sdružení Střední Pošumaví. Řídící skupina s návrhem souhlasí.

Zpracováno dne: 18. 10. 2013

Zpracovala: Šárka Fremrová, CpKP západní Čechy

Ověřila: Tereza Eberlová, CpKP západní Čechy